

1985, 3. července – Sdělení VONS č. 461 „Rozsudek nad mladými lidmi z České Skalice“ o rozsudku Okresního soudu v Náchodě odsuzujícím Stanislava Pitaše pro trestný čin hanobení republiky a jejího představitele k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, Jaroslava Janečka pro trestné činy hanobení republiky a jejího představitele a nedovolené výroby a držení omamných prostředků a jedů a Stanislava Maršíka pro trestný čin nedovolené výroby a držení omamných prostředků a jedů k podmíněným trestům odnětí svobody.

Dne 3. 7. 1985 proběhlo u Okresního soudu v Náchodě hlavní líčení v trestní věci proti Stanislavu Pitašovi a spol. Senát tohoto soudu za předsednictví soudce Vízla¹ na návrh prokurátora Mevarta² uznal signatáře Charty 77 osmadvacetiletého stavebního dělníka Stanislava Pitaše a jednatřicetiletého technika Jaroslava Janečka vinnými spácháním trestného činu hanobení republiky a jejího představitele podle § 103 tr. zákona, a to ve smyslu snižování vážnosti presidenta republiky. Jak jsme již oznámili (viz naše sdělení č. 411),³ měli oba jmenovaní tuto vážnost snížit tím, že zhotovili fotomontážní koláž, zobrazující husu s falickým motivem. Stanislav Pitaš nebyl však souzen pro trestný čin nedovolené výroby lihu, z něhož byl původně obviněn.⁴ Ani Jaroslav Janeček nebyl souzen podle původního obvinění pro další trestný čin, a to pro výtržnictví; zato byl uznán vinným spácháním trestného činu nedovolené výroby a držení omamných prostředků a jedů podle § 187 odst. 1 tr. zákona, jehož se měl dopustit domácím pěstováním marihuany. Stejným trestným činem byl uznán vinným i pětadvacetiletý elektrikář z České Skalice Stanislav Maršík. Další obvinění, Květoslav Doubek a Josef Vilhelm,⁵ nebyli žalováni a souzeni. Jak jsme již oznámili, bylo trestní stíhání proti Květoslavu Doubkovi již dříve zastaveno, neboť vyšetřováním bylo zjištěno, že v době, kdy S. Pitaš a J. Janeček vyráběli koláž, K. Doubek spal. Také trestní stíhání proti Josefu Vilhelmovi, původně obviněnému z výtržnictví proto, že v době úmrtí

K. Černěnka hrál a zpíval písně Karla Kryla, bylo již vyšetřování zastaveno.

Hlavní líčení proběhlo klidně a v souladu s právními předpisy. Přístup veřejnosti nebyl omezován, sešlo se zhruba 25 přátel obžalovaných. Pracovníci okresního oddělení StB Adámek a Rouše⁶ zjišťovali z občanských průkazů totožnost přítomných a fotografovali je.

Trestní sazba u všech tří obžalovaných byla do dvou let odnětí svobody. Soud odsoudil Stanislava Pitaše k osmi měsícům odnětí svobody do I. NVS nepodmíněně. Stanislav Pitaš je stále ve vazbě, a to od 22. 4. t. r., takže při normálním průběhu trestu by měl být propuštěn 22. 12. t. r. Jaroslav Janeček byl pro oba trestné činy odsouzen k úhrnnému trestu devíti měsíců s podmíněným odkladem na dva roky a Stanislav Maršík k sedmi měsícům podmíněně na jeden rok.⁷

Ani prokurátor ani obžalovaní se nevzdali práva na eventuální odvolání, takže rozsudek není pravomocný. Vzhledem k trestům a celkové situaci je však pravděpodobné, že tohoto práva nikdo nevyužije a k odvolacímu řízení ani nedojde.⁸

Proces s mladými lidmi z České Skalice je dalším příkladem represí, jimiž je stíhán tzv. underground, bez ohledu na to, jde-li o nezávislou kulturní činnost, či nekonformní způsob života.⁹

Informace o Chartě 77, r. 8, 1985, č. 8, s. 9.

POZNÁMKY

¹ Předseda senátu se správně a celým jménem jmenoval Miloš Vízdal. Senát byl dále složený ze soudců Marie Hejnové a Petra Gracla. Viz protokol o hlavním líčení konaném 3. 7. 1985, OS v Náchodě, soudní spis k případu Stanislava Pitaše, Jaroslava Janečka a Stanislava Maršíka, spis. zn. 1 T 326/85.

² Správně a celým jménem Josef Mervart.

³ Správně sdělení VONS č. 441, dokument č. 444. K případu viz dále sdělení VONS č. 453 a 456, dokumenty č. 456 a 459.

⁴ Vyšetřovatel oddělení vyšetřování VB Okresní správy SNB Náchod ppor. Petr Vít zastavil 21. 5. 1985 trestní stíhání Stanislava Pitaše pro trestný čin nedovolené výroby lihu, neboť se na něj vztahovala amnestie

- prezidenta republiky z 8. 5. 1985. Obvinění z trestního činu hanobení republiky a jejího představitele trvalo. OS v Náchodě, spis k případu Stanislava Pitaše, Jaroslava Janečka a Stanislava Maršíka, spis. zn. 1 T 326/85.
- ⁵ Soudní spis Okresního soudu v Náchodě k případu Stanislava Pitaše, Jaroslava Janečka a Stanislava Maršíka (spis. zn. 1 T 326/85) neobsahuje žádné informace o trestním stíhání Josefa Vilhelma.
- ⁶ Správně a celým jménem František Raušer.
- ⁷ Maršík byl odsouzen k šestiměsíčnímu trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem na jeden rok. Viz rozsudek Okresního soudu v Náchodě nad S. Pitašem, J. Janečkem a S. Maršíkem ze 3. 7. 1985 uložený in: tamtéž; též LP, Sb. VONS, inv. č. 245, sign. I/3d, kart. 40.

V Pitašově případě byl rozsudek zrušen dalším rozsudkem Okresního soudu v Náchodě, který ho 23. 10. 1985 odsoudil pro trestný čin výtržnictví s přihlédnutím k předchozímu odsouzení pro trestný čin hanobení republiky a jejího představitele k souhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání devíti měsíců se zařazením do I. nápravně výchovné skupiny. Krajský soud v Hradci Králové však 10. 1. 1986 zrušil rozsudek prvoinstančního soudu ve výroku o trestu a od výkonu devátého měsíce trestu odnětí svobody upustil. K tomuto případu viz sdělení VONS č. 469 a 481, dokumenty č. 472 a 484.

- ⁸ Pitaš byl 23. 7. 1985 dodán k výkonu trestu do NVÚ Plzeň-Bory. Z vězení byl propuštěn po vykonání celé délky trestu (se započtením vazby) 22. 12. 1985. Viz hlášení Nápravně výchovného ústavu Plzeň-Bory o změnách u vězněného S. Pitaše. OS v Náchodě, soudní spis k případu Stanislava Pitaše, Jaroslava Janečka a Stanislava Maršíka, spis. zn. 1 T 326/85.
- ⁹ Náchodská Státní bezpečnost se snažila celý případ propagandisticky využít. Její příslušník B. Adámek přinesl v prosinci 1985 do redakce místního týdeníku *Nový čas* koncept článku, který útočil na nonkonformní mládež a jmenovitě na odsouzené Pitaše, Janečka a Maršíka, jejichž působení dával do souvislosti s disentem. Tento článek byl upraven redaktory *Našeho času* Jaromírem Liškou a Václavem Tichým (ten se v létě 1990 v týdeníku *Náš čas* navazujícím na *Nový čas* za své angažmá v celé kauze omluvil) a pod jejich jménem – s názvem „Co vlastně vůbec hledají? Fakta, nad kterými se musíme zamýšlet“ – v týdeníku vydán. V článku bylo mj. uvedeno: *„Někteří členové těchto skupin inklinují k osobám z řad politických ztroskotanců roku 1968, od nichž se nechávají poučovat a hlavně zmanipulovávat k ‚boji‘ za něco, čemu sami dobře nerozumějí a jak se při hovorech s nimi zjistilo, o čem nemají mnohdy ani potuchy. Rozšiřují mezi sebou nejrůznější protispolečenské a protistátní pamflety plné lži a urážek našeho socialistického zřízení, kterými je hojně zásobují právě bývalí exponenti pravice.*

Každá ze skupin má ve svém středu vůdčí osobnost, která bývá prostředníkem mezi ‚vedením‘ a ‚masami‘. Tito vůdčové svolávají svoje ovečky na zmíněné protestní srazy a žijí na výsluní jejich obdivu coby vzory svobody a volnosti.

Jedním z těchto ‚vzorů‘ je devětatvacetiletý Stanislav Pitaš z Broumova, který na srazech, pořádaných na soukromém pozemku, zašel ve svém ‚volnomyšlenkářství‘ až tak daleko, že se společně s dalšími jemu podobnými výtečníky dopustil trestného činu hanobení republiky a jejich představitelů. Žádná společnost si svůj stát a zřízení nenechá beztrestně urážet, a tak okresní soud v Náchodě vyměřil jmenovanému osmiměsíční nepodmíněný trest. Samozřejmě, že záhy po soudním výroku ronila Svobodná Evropa a další štvavé vysílačky krokodýlí slzy o ‚uvěznění jednoho z bojovníků za lidská práva‘ a o systematickém utlačování a perzekuování mládeže v Československu.“ Nový čas 26, 11. 12. 1985, s. 3.

Proti tomuto i dalším článkům v týdeníku Nový čas protestoval Pitaš ve svém rozsáhlém sedmistránkovém dopisu z 26. 12. 1987, který obsahoval četné poukazy na případy porušování lidských práv v Československu. Tento dopis byl adresován redakci Našeho času, Rudému právu, Federálnímu úřadu pro tisk a informace, Chartě 77 a přátelům. Dopis se následně stal součástí trestního spisu vedeného ve věci S. Pitaše stíhaného pro trestný čin útoku na veřejného činitele.

Stanislav Pitaš se dostal do konfliktu se státní mocí i v roce 1988. K tomuto případu viz sdělení VONS 770, 834, 855, 953, 988, 1018 a 1046, dokumenty č. 773, 838, 859, 957, 992, 1022 a 1050.